דיאלוג

ה חלטתה של הממשלה, השבוע, על הקמתה של ועדת־חקירה ממלכתית בפרשת חברת הנפט הממשלתית נתיבי נפט, לא יכלה שלא לעורר בקרב חברי המערכת, רגשות של הסכמה וסיפוק.

כי העולם הזה היה העתון הראשון, ש־העלה את התביעה להקמתה של ועדת־חקירה ממלכתית בנושא זה, וזאת, כשמר־בית אזרחי ישראל טרם שמעו על ה־מתרחש בחברה זו.

היה זה באותה רשימה עצמה בה פורס־מו בהעולם הזה, **לראשונה בעתונות ה־ישראלית, פרשיות השחיתות בחברת** נתי־בי נפט **ועצם מינויו של** עו"ד **בן־זאב כבודק בפרשה מטעם הממשלה. היה זה** ב־10 **באוגוסט השנה** (העולם הזה 1771) **בכתבת השער שנשאה את הכותרת:** ה־זהב השחור — לכיסו של מי?

כתב אז העולם הזה, **הרבה לפני ש־העתונות הישראלית גילתה איזה שהוא** נתיבי נפט, **נערך מסע של שיכתוב ה־עובדות וסילוף גילגולי הפרשה.**

אפילו ההנחה המקובלת בעתונות ה־ישראלית, שפרשת נתיבי נפט **החלה ל־התגלגל רק בעקבות המכתב שכתב ה־גיאולוג דוד ניב לשר־האוצר ובו פירוט השמועות על השחיתות בנתיבי נפט, היא מופרכת מעיקרה. ניב שלח את מכתבו באמצע חודש מרץ השנה. אולם חודש ימים קודם לכן, ב־10 בפברואר שנת** 1970 (העולם הזה 1745), **כבר הופיעה ב־מדור תשקיף הידיעה הבאה:** בעק־בות תלונות שהגיעו למשרד־מבקר ה־מדינה על אי־סדרים נוהליים וכספיים ב־חברת „נתיבי נפט", החברה המפיקה את הנפט בדרום סיני וממזנה על העברתו צפונה, פתח משרד מבקר המדינה בחקי־רה על הנעשה בחברה זו.

עיקר התלונות מתייחסות לאי־סדרים ב־מחסני החברה, המעוררים חשד שכמה מ־

בהתאם למידע בדוק ומהימן הנמצא ב־ידי, ושהיה בידי גם בחודש פברואר ה־שנה כאשר פירסמנו את הידיעה הנ"ל, היה בידי מבקר המדינה חומר מוסמך, מלווה במיסמכים ותעודות, שצורף לתלו־נה על מעשי שחיתות הנעשים בחברת נתיבי נפט. **למרות זאת ולמרות הפירסום** בהעולם הזה, **לא נקט מבקר־המדינה צע־דים של ממש לחשיפת השערוריה.**

■ ■ ■

ל א לכל פירסומי העולם הזה **יש המשך דווקא בארץ. כמה מהם זוכים להמשך בחו"ל. דוגמא לכך הוא סיפור השער האחורי שלנו מלפני חודש** (העולם הזה 1781) **על „בתו של רומל המתבודדת על הר סיני."**

כתבתו של אריק לביא על הגרמניה המיסתורית המתבודדת על הר משה, ש־לדברי הבדואים והנזירים בסנטה קתרינה אינה אלא בתו של רומל, הסתיימה ב־פיסקה: „הביאוגרפיה הרשמית של פילד־מרשל רומל, מרבה להזכיר את בנו ה־אחד והיחיד, מנפרד. אין בה זכר לקיומה של בת כלשהיא."

למרות הסתייגות מפורשת זאת זכתה הכתבה להתעניינות מרובה בחו"ל. צוט־טה ופורסמה, כמו כתבות אחרות של העולם הזה, **בעיתונים רבים בעולם.**

אחד מהם, השבועון הגרמני רב־התפוצה שטרן, **לא הסתפק בדיווח על הכתבה** בהעולם הזה **ובפירסום חלק מהצילומים שצילמנו בהר משה** (ראה תמונה), **אלא טרח לחקור מה מקור השמועה כי ה־גרמניה התמהונית היא בתו של רומל. נקודת המוצא לחקירת השטרן היתה כתו־בת בהמבורג, שפורסמה בכתבת** העולם הזה **ככתובתה הגרמנית של הד"ר סיניה מוריה, שתוארה כבתו של רומל.**

אחרי שפנו לכתובת זו הסתבר לכתבי השטרן כי „בתו של רומל" אינה אלא ברברה רוטראוט פלאייר (42), **שזכתה**

כתבת „העולם הזה" ב„שטרן" הגרמני

ענייין או ידיעה בפרשה: מה שנראה תחילה כמסע שמועות ולחישות, שנועד לפגוע בשמו הטוב של איל־הנפט של ישראל, מוטי פרידמן, לבש מימדים של חקירה מסועפת, שהלכה והתרחבה, אי־מה להפוך לאחת משערוריות השחיתות הגדולות ביותר של מדינת ישראל.

כבר אז, כחודשיים לפני שפורסמו מסקנותיו של בן־זאב ולפני שהתחוללה הסערה הציבורית שכפתה על הממשלה את מינוי ועדת־החקירה, קבענו במפורש כי רק ועדת־חקירה עשויה לחקור את הפרשה ולחשוף את האמת. כתבנו באו־תה כתבת גילויים: הממשלה עשתה צעד חיובי ראשון בכך שמינתה את עורך־דין בן־זאב לחקור אם יש יסוד להאשמות ש־הועלו נגד החברה ומנהלה. אבל לבן־זאב לא ניתנו סמכויות של ועדת־חקירה. אין הוא רשאי לגבות עדויות בדרך משפטית. הוא יכול להגיש לשר־המשפטים ולשר האוצר רק מסקנות בלתי מחייבות.

הדרך לטיהור האווירה העכורה של עס־קי הנפט בישראל, ששימשו מקור להת־עשרות קלה ומהירה לרבים, היא במינוי ועדת־חקירה ממלכתית... רק ועדה כזו תוכל לגבות עדויות מאנשים החוששים עדיין לדבר מפחד פן יפסידו את מקור פרנסתם. רק ועדה כזו תוכל לחשוף את האמת בפומבי ולמנוע זעם אזרחי על ש־כספי המיסים של הציבור מבוזבזים בצו־רה כה נואלת.

■ ■ ■

א ין אני מתימרים לטעון כי גילויי העולם הזה **ותביעתו הם שהביאו ל־מינוי ועדת־החקירה השבוע. אבל הם ש־תרמו את התרומה הראשונה לתחילתו של מסע ציבורי, בו הוכיחה דעת הקהל ה־ישראלית, בפעם הראשונה מזה זמן רב, כי יש מישקל וכוח לתביעותיה.**

עתה, כשגורמים רבים קופצים על ה־כבוד, ותובעים לעצמם זכות ראשונים ב־חשיפת הפרשה, מתעלמים כולם מחלקו המכריע של העולם הזה. **בצד מעשי ה־חיפוי של המימסד על מה שנעשה ב־**

ברברה פלייר באולימפיאדת הלסינקי, 1952

אנשי החברה עשו יד אחת עם ספקים כדי לנפח חשבונות. אחד המחסנאים הרא־שיים בחברה, שהתלונן בפני ההנהלה כ־נגד כמה מעובדי החברה והספקים הקשו־רים בה, פוטר על ידי ההנהלה ממשרתו. החקירה מסתעפת גם לכיוון המובילים ה־עובדים בשירות החברה, שם נמצא גם אחיו של ח"כ מסיעת המערך."

הידיעה היתה כנראה קצת מוקדמת מדי. שכן מבקר המדינה החל לחקור בפרשה רק כשמונה חודשים מאוחר יותר, בעק־בות הוראתו של שר־המשפטים שהעביר לידיו את מימצאיו של בן־זאב. אין ספק כי גם מחדל זה של מבקר־המדינה יהיה חייב לעמוד תחת שבט הביקורת של ועדת־החקירה.

לפירסום עולמי כבר באולימפיאדת הלסינ־קי שנערכה ב־1952, כאשר הקיפה בטקס הפתיחה את מסלול המירוצים באיצטדיון האולימפי, עלתה על דוכן הנואמים, ו־הספיקה לומר „גבירותי ורבותי," לפני שנאסרה.

כאשר הובא הפירסום בהעולם הזה **ל־ידיעתו של מנפרד רומל — בנו של** שועל המידבר הגרמני, **שהתאבד בפקודת היטלר ב־1944 — שהוא כיום פקיד בכיר** בשטוטגארט, **היתה תגובתו: „זה משע־שע! זה מוכיח שלאבא שלי יש עד היום שם אגדתי במידבר."**

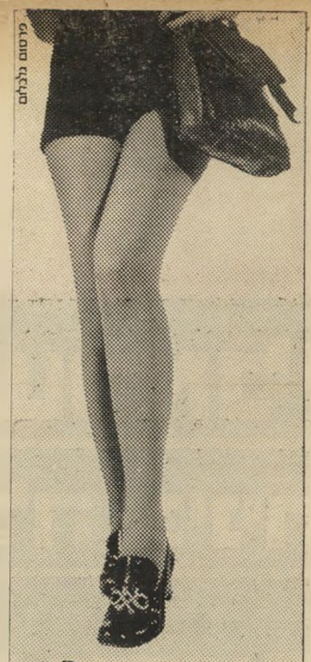

ביטוח שנתי לטלוויזיה
—.30 ל"י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
ס י ג נ ל
אלקטרוניקה
רח' החשמל 5 תל־אביב,
טל. 625459, 615362

כריכות
העולם הזה
קוראים המעוניינים לכרוך את גליונות „העולם הזה" של שנת 1970, יכולים להביא את הגליונות שברשותם למערכת „העולם הזה", רחוב קרליבך 12, תל־אביב, בין 10 בבוקר ל־2 בצהריים.
הקוראים יקבלו במקום, תמו־רת 14 ל"י, שני כרכים, א' וב' של 1970.
עבור כל גליון חסר יש לשלם 1.80 ל"י.